

ШЫН

Совет Эвилелиниң Коммунистг партиязының Тыва область болгаш Кызылхоорай комитеттеринин, ажылчы чоннар депутаттарының область Сөвединиң органы

1953 август 7 ПЯТНИЦА № 152 (2837) ӨРТӨЗ 20 КОП.

СОВЕТ ЭВИЛЕЛИНДЕ (1 арын). СИГЕН БЕЛЕТКЕЛДЕРИНИҢ ПЛАНЫН ДҮРГЕН КҮҮСЕДИР (1 арын). В. ТОЙЛУГ-ООЛ.—Отчет-соңгулдалыг хурал чүгү чөтпөс деп санааныл (2 арын). А. СУХАЧЕВ.—Ажыктыг дыштанылга (2 арын). С. БАДАА.— Партия кежи-

гүнүнү эргелерин камгалаар (2 арын). ССРЭ-нин Даштыкы Херектер Министрствозунда (3 арын). Совет Эвилелиниң Коммунистг партиязының Төп Комитетинге (3 арын). Ю. КАЛАШНИКОВ.—Театр ураңчуулуңу улуг чаарткычызы (3—4 арын).

Кыдат Улус Республиканың даштыкы херектер Министрствозуну удурулуңушкыны (4 арын). Бүгү делегейин аныяктарына аныяктарын үшкү Бүгү-делегей конгрессиниң кыйгыры (4 арын). Индияны болгаш Пакистанны премьер-министрлериниң чугаалажышкынары (4 арын).

КАДРЛАРНЫ ШИЛИП АЛЫРЫНЫҢ ПАРТИЙЖИ ПРИНЦИПТЕРИН САГЫЫР

Чогадыкчы, долу күштүг совет чурт коммунизмин тургузарының оруу-бале бурунгаар чоруп орат. Совет улустуң улуг тургузуку ажыл-чорудулгазын Коммунистг партия удурутуп турар. Оон ажалдап кылган политиказы улустуң үндөзін эрге-ажын илередиң турар. Партия органиакчы улуг ажылды чорудуп турар, кадрларны шилип алырында, депшидеринче болгаш кижиздеринче, шийтирлерниң күүсөлдөзүн хынаарында улуг кичээтпейн салып турар.

Азербайджанның Коммунистг партиязының ТҮ-зының болгаш партияның Баку хооркомунуң чоокта чаа болган катыңкан пленумунга чугаалап турган. Кадрларны шилип алырында политиказы улустуң үндөзін эрге-ажын илередиң турар. Партия органиакчы улуг ажылды чорудуп турар, кадрларны шилип алырында, депшидеринче болгаш кижиздеринче, шийтирлерниң күүсөлдөзүн хынаарында улуг кичээтпейн салып турар.

Азербайджанның Коммунистг партиязының ТҮ-зының болгаш партияның Баку хооркомунуң чоокта чаа болган катыңкан пленумунга чугаалап турган. Кадрларны шилип алырында политиказы улустуң үндөзін эрге-ажын илередиң турар. Партия органиакчы улуг ажылды чорудуп турар, кадрларны шилип алырында, депшидеринче болгаш кижиздеринче, шийтирлерниң күүсөлдөзүн хынаарында улуг кичээтпейн салып турар.

Кадрларны шилип алырының болгаш хуваарының херезинге ажалдакчыларның шынар составын экинжиде партианың болгаш күрүнениң эрге-ажыгына бердинген, ажал-херекти эки билер, ону бурунгаар шимчедир аргалыг кижилер-биле партия күрүнө болгаш ажал-агыг органиацияларын быгытпаары кол сорулга кылдыр Совет Эвилелиниң Коммунистг партиязының XIX съездин салган. Орта бисте бүгү аргалар бар, чүге дээрге, партияны ажал-агыг улуг ажыгына ачында ол негелделерни харылап турар удуртукчу кадрларны шилип алырында болгаш депшидеринге суур мурнунда турганында элээн калбак апарган. Бистин чуртувуста ажал-агыг болгаш култура тургузушкунуң бүгү адырларында оларның мурнунда салып турар сорулгаларны чедишкенин шийтирлээр аргалыг мергелжилди кадрлар тургузган. Партия органиациялары ажалдакчыларны шилип алырының партияжи принциптерин шынгызы-биле сагаан турары чүгле чүгула болуп турар.

Кадрларны шилип алыры болгаш таарыштыр тургузар талазы-биле бодунуң партияжи ажал-чорудулгазына партия органиациялары кадрларны шилип алыры дээрге—бирөөдө, партияжи демдөөн барымдаалап, азы ол ажалдакчыга политика талазы-биле идегеп болур бе дээрзин барымдаалап, ийде, ажал-херекти демдөөн барымдаалап, азы ол тодаргай ажалга ук ажалдакчы тааржыр бе дээрзин барымдаалап шилип алыры болуп.

Кадрларны шилип алыры болгаш таарыштыр тургузар талазы-биле бодунуң партияжи ажал-чорудулгазына партия органиациялары кадрларны шилип алыры дээрге—бирөөдө, партияжи демдөөн барымдаалап, азы ол ажалдакчыга политика талазы-биле идегеп болур бе дээрзин барымдаалап, ийде, ажал-херекти демдөөн барымдаалап, азы ол тодаргай ажалга ук ажалдакчы тааржыр бе дээрзин барымдаалап шилип алыры болуп.

Амьдалар-биле шылгатынган ол карачыгыштын принциптиң практик кырында эвээш эвес удаа үрөп турар. СЭКП Уставының негелделерин үрөвшаан, чамдык ажалдакчылар кадрларны хузуунга бердингенин, найралдыг харылаанын, чангыс чер чурттуу болгаш төрөл аайынын демдөө-биле шилип ап турарлар. Оон-биле кадры ак-сеткилдиг болгаш ажал-херекти билер, четпестерни чидиг болгаш эптеш чок көөр, ынчангаш удуртукчуларны дүүредип турар ажалдакчыларны яны-бүрү чылдагаанар-биле кызыл үндүрү болгаш бузурел чок үнелиг азы ажал-херекке шуут таарышпас, ындыг-даа болза, удуртукчуларга таарымчалыг болгаш эптик кижилер-биле солуп турар.

Областың элээн хөй партия органиацияларында ылангыч совет болгаш ажал-агыг органиацияда кадрларны шилип алырының партияжи принциптеринден чайлап турарының эвээш эвес фактылары бар деп чүвени бө чылдын апрельде болуп эрткен СЭКП Горький обкомунуң пленуму демдөөлгөн. Оон түнелинде чижээлээрге, садыг органиацияларына бузурел чок кижилер, социалистг өнүгүүнүң самчыдакчылары кирип турган.

Азербайджанның Коммунистг партиязының ТҮ-зының секретары турган эш Багиров кадрларны шилип алырының партияжи принциптерин каржызы-биле үрөп турган, удуртулганың партияжи методун каржы дужаар чорук-биле солуп, бюро кежигүнериниң болгаш ТҮ кежигүнериниң эргелерин кызыгаарлап, оон ажал-чорудулгазынга бичи-даа шүгүмчүлөдү болдурбайн турган болгаш ТҮ-ның бюро кежигүнерини тоовайың, эң чугула айтыргаларың чааскаан шийтирлеп турган деп

Москваңың М. Горький аттыг төп култура болгаш дыштанылга партия тургускан Кыдат Улус Республиканың делегезинге август 4-те Совет Эвилелиниң партия болгаш чазааның удуртукчулары эштер Г. М. Маленков, В. М. Молотов, Н. С. Хрушев, К. Е. Ворошилов, Н. А. Булганин, Л. М. Каганович, А. И. Микоян, М. З. Сабуров болгаш М. Г. Первухин олар чоранаар.

Кыдат Улус Республиканың ССРЭ-де херектеринге, түр бүзүртерген төлөөлекчи эш Гэ Бао-шюань Кыдат Улус Республиканың ССРЭ-де садыг төлөөлекчинин чөвүлекчин эш Ли Цян, а ол ышак Москвада келген Кыдат Улус Республиканың демир орук Министр эш Тэн Дайюань болгаш эскерлер-даа ССРЭ-нин партия болгаш чазааның удуртукчуларын уткуп алган. Эштер Г. М. Маленков, В. М.

Молотов, Н. С. Хрушев, К. Е. Ворошилов, Н. А. Булганин, Л. М. Каганович, А. И. Микоян, М. З. Сабуров болгаш М. Г. Первухин олар найралдыг кыдат улустуң экономиктиг көдүрүлүшкүнү көргүзүп турар делегелде салган чүүлдерин тодаргай-биле таныжып, делегелге бүдүн чартык шак болганнар.

Кыдат Улус Республиканың ССРЭ-де херектеринге, түр бүзүртерген төлөөлекчи эш Гэ Бао-шюань Кыдат Улус Республиканың ССРЭ-де садыг төлөөлекчинин чөвүлекчин эш Ли Цян, а ол ышак Москвада келген Кыдат Улус Республиканың демир орук Министр эш Тэн Дайюань болгаш эскерлер-даа ССРЭ-нин партия болгаш чазааның удуртукчуларын уткуп алган. Эштер Г. М. Маленков, В. М.

Молотов, Н. С. Хрушев, К. Е. Ворошилов, Н. А. Булганин, Л. М. Каганович, А. И. Микоян, М. З. Сабуров болгаш М. Г. Первухин олар найралдыг кыдат улустуң экономиктиг көдүрүлүшкүнү көргүзүп турар делегелде салган чүүлдерин тодаргай-биле таныжып, делегелге бүдүн чартык шак болганнар.

Молотов, Н. С. Хрушев, К. Е. Ворошилов, Н. А. Булганин, Л. М. Каганович, А. И. Микоян, М. З. Сабуров болгаш М. Г. Первухин олар найралдыг кыдат улустуң экономиктиг көдүрүлүшкүнү көргүзүп турар делегелде салган чүүлдерин тодаргай-биле таныжып, делегелге бүдүн чартык шак болганнар.

СОВЕТ ЭВИЛЕЛИНДЕ САД ХООРАЙ

СТАВРОПОЛЬ. Каячар-даа аажок улуг крайның төвү—Ставрополь хоорай өзүп болгаш чаагайжып турар. Хоорайда 35 школалар, 4 институт, техникум, ус-дарган болгаш музыка училищелери бар. Ажылчы чоннарга ши театры, дөрт кино театр, филармония, 13 клуб, 30 ажыг библиотекалар болгаш култура амьдыралдын эске-даа албан черлери бараан болуп турар.

Канчаар-даа аажок улуг крайның төвү—Ставрополь хоорай өзүп болгаш чаагайжып турар. Хоорайда 35 школалар, 4 институт, техникум, ус-дарган болгаш музыка училищелери бар. Ажылчы чоннарга ши театры, дөрт кино театр, филармония, 13 клуб, 30 ажыг библиотекалар болгаш култура амьдыралдын эске-даа албан черлери бараан болуп турар.

Кыдат Улус Республиканың даштыкы херектер Министрствозуну удурулуңушкыны (4 арын). Бүгү делегейин аныяктарына аныяктарын үшкү Бүгү-делегей конгрессиниң кыйгыры (4 арын). Индияны болгаш Пакистанны премьер-министрлериниң чугаалажышкынары (4 арын).

Тайгада суурнуң радиожудулгазы. ВЛАДИВОСТОК. Шамаковский районун «Старая Усрич» базасының ыш салдакчыларының суурну радиожудуларының сөөлгү ажалдары доозулган. Бо чылын Шамаковский районун харылаачылары «Пограничник» болгаш «За коммунизм» деп көдээ ажал-агыг артельдерин радиожуткан база «Вторая пятилетка» колхозтуң радио белдеринин монтажын дооскаанар.

Тайгада суурнуң радиожудулгазы. ВЛАДИВОСТОК. Шамаковский районун «Старая Усрич» базасының ыш салдакчыларының суурну радиожудуларының сөөлгү ажалдары доозулган. Бо чылын Шамаковский районун харылаачылары «Пограничник» болгаш «За коммунизм» деп көдээ ажал-агыг артельдерин радиожуткан база «Вторая пятилетка» колхозтуң радио белдеринин монтажын дооскаанар.

Кыдат Улус Республиканың даштыкы херектер Министрствозуну удурулуңушкыны (4 арын). Бүгү делегейин аныяктарына аныяктарын үшкү Бүгү-делегей конгрессиниң кыйгыры (4 арын). Индияны болгаш Пакистанны премьер-министрлериниң чугаалажышкынары (4 арын).

Колхозтарның дыштанылга бажыңы. ЧЕСМА. (Челябйск область). «Красный герой» колхоз болза Чесменский районда муракчы колхоз. Бо көдээ ажал-агыг артелиниң ажал-ишчилери чылдың-на бедик олча-ажыкты ап, нийтинин ажал-агыгын калбартып болгаш быгытлап турар. Эрткен чылын колхозтуң олча-ажыг миллион рубль ашкан. Көдээ ажал-агыг артелиниң колхозчулары бо чылын боттары-

Колхозтарның дыштанылга бажыңы. ЧЕСМА. (Челябйск область). «Красный герой» колхоз болза Чесменский районда муракчы колхоз. Бо көдээ ажал-агыг артелиниң ажал-ишчилери чылдың-на бедик олча-ажыкты ап, нийтинин ажал-агыгын калбартып болгаш быгытлап турар. Эрткен чылын колхозтуң олча-ажыг миллион рубль ашкан. Көдээ ажал-агыг артелиниң колхозчулары бо чылын боттары-

Кыдат Улус Республиканың даштыкы херектер Министрствозуну удурулуңушкыны (4 арын). Бүгү делегейин аныяктарына аныяктарын үшкү Бүгү-делегей конгрессиниң кыйгыры (4 арын). Индияны болгаш Пакистанны премьер-министрлериниң чугаалажышкынары (4 арын).

Ажылчы чоннарның автомашиналар садып ап турары. НОВОСИБИРСК. Новосибирсктин автомобил садар магазинден чаа-чаа «Победалар», «Москвичлер» болгаш мотоциклдер хунуң-не үнүп турар. Хоорайның ажалчы чоннары чыл эгезинден бээр эрткен чылдын ол-ла үезинден ийи катап хөй автомобильдерин садып алган-

Ажылчы чоннарның автомашиналар садып ап турары. НОВОСИБИРСК. Новосибирсктин автомобил садар магазинден чаа-чаа «Победалар», «Москвичлер» болгаш мотоциклдер хунуң-не үнүп турар. Хоорайның ажалчы чоннары чыл эгезинден бээр эрткен чылдын ол-ла үезинден ийи катап хөй автомобильдерин садып алган-

Кыдат Улус Республиканың даштыкы херектер Министрствозуну удурулуңушкыны (4 арын). Бүгү делегейин аныяктарына аныяктарын үшкү Бүгү-делегей конгрессиниң кыйгыры (4 арын). Индияны болгаш Пакистанны премьер-министрлериниң чугаалажышкынары (4 арын).

Сиген белеткелдериниң планын дүрген күүседир Чөөн-Хемчик районда

Ам үе нийтинин малыңа быжыг чө суурну тургузарының эң харысалгалыг үези болуп турар. Чогуур өйүндө ажаап алдынган сизинин шынары бедик болуп болгаш малдын эки продукттул болурун хандырат. Чөөн-Хемчик районун Хорум-Дагда Жданов аттыг колхозтуң сизин кезилдериңде 72 кижиге эки ажалдап турарлар. 5 сизин кезер

Ам үе нийтинин малыңа быжыг чө суурну тургузарының эң харысалгалыг үези болуп турар. Чогуур өйүндө ажаап алдынган сизинин шынары бедик болуп болгаш малдын эки продукттул болурун хандырат. Чөөн-Хемчик районун Хорум-Дагда Жданов аттыг колхозтуң сизин кезилдериңде 72 кижиге эки ажалдап турарлар. 5 сизин кезер

Кыдат Улус Республиканың даштыкы херектер Министрствозуну удурулуңушкыны (4 арын). Бүгү делегейин аныяктарына аныяктарын үшкү Бүгү-делегей конгрессиниң кыйгыры (4 арын). Индияны болгаш Пакистанны премьер-министрлериниң чугаалажышкынары (4 арын).

Чадаана. (Телефон-биле). Нийтинин малыңа чөм белеткээрин дүргедер сорулга-биле Чөөн-Хемчик районун колхозтар шөлдеринде шеф ажалдары улам калбарып турар.

Чадаана. (Телефон-биле). Нийтинин малыңа чөм белеткээрин дүргедер сорулга-биле Чөөн-Хемчик районун колхозтар шөлдеринде шеф ажалдары улам калбарып турар.

Кыдат Улус Республиканың даштыкы херектер Министрствозуну удурулуңушкыны (4 арын). Бүгү делегейин аныяктарына аныяктарын үшкү Бүгү-делегей конгрессиниң кыйгыры (4 арын). Индияны болгаш Пакистанны премьер-министрлериниң чугаалажышкынары (4 арын).

Чаа-Хөл МТС-тиң тракторист Н. Трояков районун «Победа» колхозунда сизин кестирип, ажал нормазын 115—120 хуу күүседип турар. Чуртунга: Н. Трояковтуң агрегады болгаш кырында оң чурру. Чуру у С. Февтистовтуң.

Чаа-Хөл МТС-тиң тракторист Н. Трояков районун «Победа» колхозунда сизин кестирип, ажал нормазын 115—120 хуу күүседип турар. Чуртунга: Н. Трояковтуң агрегады болгаш кырында оң чурру. Чуру у С. Февтистовтуң.

Кыдат Улус Республиканың даштыкы херектер Министрствозуну удурулуңушкыны (4 арын). Бүгү делегейин аныяктарына аныяктарын үшкү Бүгү-делегей конгрессиниң кыйгыры (4 арын). Индияны болгаш Пакистанны премьер-министрлериниң чугаалажышкынары (4 арын).

Колхозтуң сизин шөлүндө. Эрзин районун Нарында «Коммунизмче орук» көдээ ажал-агыг артелиниң ажал-ишчилери нийтинин малыңа четчир быжыг чө суурну тургузар дээш кызымаккай ажалдап турарлар.

ССРЭ-нің Даштыкы Херектер Министрствозунда

Турк Республиканын Москвада Элчиинге ССРЭ-нің Даштыкы Херектер Министрствозунуна бо чылдык июль 20-де хүлээткен нотазына хары кылдыр Турцияны Даштыкы Херектер Министрствозу ССРЭ-нің Анкарада Элчи черинге моон адаанда нотаны бо чылдык июль 24-те хүлээткен:

«1953 чылдык июль 20-де Совет Социалисттик Республикаларның Эвилелинин Даштыкы Херектер Министрствозу Оралакчызы мындагылар дээрги Зорни Турцияның Москвада элчиинге делегел нотаны хүлээткен, оон бижимелин Совет Чазак дораян-на парлап үндүргөн болгаш база ында Даштыкы Херектер Министрствозу болза, чоокку үедэ Стамбулга америк флоттун, а оон соонда англи флоттун келирин чылдак кылдыр ажылгааш, даштыкы шериг корабльдерин, оон иштинде улуг-улуг корабльдерин катыжышкынарының өдүглөр порттарына келишкенин сөөлү үедэ үргүлтүлүп эгелзэн ол фактыже кичээнгей салбайн барып болбас, база үстүндэ чугаалатынган ийи келишкенин тускай хевирлиг шериг чыскаалы кылдыр көрүп болур деп делегел турар болгаш немелде информацияны Турк Чазактан алыр деп идегелни илереди турар.

Ол нотага хары кылдыр, *Турк Республиканын Даштыкы Херектер Министрствозу болза, бодунуң Чазаанга моон адаанда чүдүлери дамчыдып, дуза көргүзүрден ойталавазын Совет Социалисттик Республикаларның Эвилелинин Элчи черинден дилеп көрейн:

Өдүглериң корум-чурумунуң дугайында Монтегге кылган дугуржуганың 24 чүдүлү өзугаар, даңгаар-ла дындагыны өзү турар болганда, Совет Социалисттик Республикаларның Эвилелинин Чазаа үстүндэ айтылган нотада оон барымдаллап турары ол келишкенин чымчак саткидиз чоруктун келишкенинери болур дээрзин билбейн барып шыдава.

Монтегге дугуржуганың 14-кү (3-кү абзац) болгаш 17-ги чүдүлери өдүлгере чымчак саткидиз чоруктун келишкенин кылыр далай күштеринге оларның тонжанын болгаш составынын талазы-биле долду хосталганы көрүп турар чүве болганда, база ол келишкенин ук чүдүлериң дүрүмнери-биле долду таарышкы кылдынын турар чүве болганда, оларны удаа-дараа катаптаашкынын ол чалатырган флоттарын хамааржып турар чурттары-биле

Турцияны катыштырып турар найралдыг харылааларың ааскежиктиг бүүрүдөлгези кылдыр көөрүдөн өскээр канчаар-даа көрүп шыдайтмас.

Үстүндэ тайылбырлатынган чүдүлериң ужурудан, база оонда кичээнгейни анаа салыры эргежок чугула деп Совет Чазактын санааны ол ийи келишкенин талазы-биле бүгү мэдээлери болгаш информацияны чогуур корум-чурум болгаш хевир-биле анаа база дынаткан дээрзин барымдаллааш, Турк Чазак болза, делегей чачылдарының сонуггалдыг чурттар көрүп чугаалажып кылдыр артырып каап турары айтыр талазы-биле бир төргүдү киржилге деп көрүп болур немелде мэдээлэр дугайында ол айтырышкынын кылыры эргежок чугула деп Совет Чазактын санааныңа бодунуң кайтаашкынын чажырып шыдава турар.

Июль 31-де ССРЭ-нің Даштыкы Херектер Министрствозу Оралакчызы В. А. Зорни Турцияның Элчи черин Чөвүлекчин дээрги Акимурга мындагы уткалыг нотаны хүлээткен.

«Турк Республиканын Даштыкы Херектер Министрствозуну бо чылдык июль 24-теги нотазына холбаштыр ССРЭ-нің Даштыкы Херектер Министрствозу Турк Республиканын Элчи черинге моон адаанда чүдүлериң делегел көрейн:

«Бо чылдык июльда Стамбул португа АКШ-тын 10 саныг шериг корабльдерин болгаш Англиянын 22 саныг шериг корабльдерин катыжышкынарының келгенни дугайында Турцияның Даштыкы Херектер Министрствозунуң дындагы барымдаллааш, бо чылдык июль 20-де бодунуң нотазына ССРЭ-нің Даштыкы Херектер Министрствозу болза, даштыкы шериг корабльдерин, оон иштинде улуг-улуг шериг корабльдерин катыжышкынарының Кара-далай өдүглеринге киришкени сөөлү үедэ удаа-дараа болуп турар апарган ол байдальче кичээнгей салдырган. 10 америк шериг корабльдерин болгаш 22 англи шериг корабльдерин Стамбул португа нотада айтылган ол келишкенин бир хевирнин шериг чыскаалы деп көрүп болур деп Министрство база айтыкан.

Турцияның Даштыкы Херектер Министрствозуну талазындан ол нотага июль 24-теги харыны чугаалажып көргөш, ССРЭ-нің Даштыкы Херектер Министрствозу болза, даштыкы шериг корабльдерин улуг

улуг катыжышкынарының Кара-далай өдүглеринге келишкенин сөөлү чылдарда дыка өскөн деп немей демделгези эргежок чугула деп санап тур. Бо дугайы моон адаанда тускай мэдээлэр херечилеп турар:

Кара далай өдүглеринге келишкенин:

1950 чылда—197.800 тонна суг деңизилг 33 даштыкы шериг корабльдер.

1951 чылда—378.800 тонна суг деңизилг 49 даштыкы шериг корабльдер.

1952 чылда—587.727 тонна суг деңизилг 669 даштыкы шериг корабльдер.

1953 чылдык чеди айларының дургузунда—300 муң тонна суг деңизилг 60 даштыкы шериг корабльдер келгенер.

Кара далай өдүглеринге даштыкы шериг корабльдерин келишкенин үстүндө айтылган улуг хемчээлдерге, четкек болуп турар ындагы байдалдар бар турда, Кара далай өдүглеринге даштыкы шериг корабльдерин улуг катыжышкынарының удаа-дараа келишкенин талазы-биле Турцияның Даштыкы Херектер Министрствозунуң талазындан немелде информацияны дугайында ССРЭ-нің Даштыкы Херектер Министрствозунуң дилээ каядыр бир чиктиг чүдү кылдыр санатырып шыдаваас ийик.

Ындыг турбуже, Турцияның Даштыкы Херектер Министрствозу бодунуң июль 24-теги хары нотазына ол бүгү айтырыгы херектин өзү-барымдаллаан кызы, база бо таварылгада боттут укур-дузасы чок талазын кинери болдунар деп санаан. Совет Эвилелинге укур-дузаны болуп турар болгаш база ийи кожа күрүлериң аразында чогуур харылаалар турда долду боттут айтыр талазы-биле немелде информация дугайында совет таланың үстүндө айтылган айтырышкынын талазы-биле чүл дээрге—Турцияны Даштыкы Херектер Министрствозу ону Турцияның эргезинге хамааржыр айтырыгга бир хевирлиг киржилге кылдыр көрүп болур деп болап алган, ынчалза-даа шак ындагы түнөөлү үндүренин кайдыр-бир үлээлдер чок болуп турар.

ССРЭ-нің Даштыкы Херектер Министрствозу болза, Министрствонун бо чылдык июль 20-деги нотазында салган айтырымын укур-дузаның бадтыкаары-биле Турцияны Даштыкы Херектер Министрствозуну июль 24-теги нотазына бо харыны чорудуп тур.

Совет Эвилелинин Коммунисттик партиязынын Төп Комитединге

Совет Эвилелинин Коммунисттик партиязынын бежен чыл ою-биле холбаштыр Франциянын Коммунисттик партиязынын Төп Комитеди Совет Эвилелинин Коммунисттик партиязынын Төп Комитединге изиг байыр чедирип тур.

Бүгү чурттарың коммунисттик болгаш ажылдын партияларыңа үлгер-чижек болуп турар Совет Эвилелинин маадырлыг Коммунисттик партиязыңа Франциянын коммунистери болгаш бүгү революсучу ажылчы чоннары ханы четиришкенин байыры чедирип тур.

Ажылчын ангының өзүлүг марксисти революстуг партиянын 1903 чылда тургусканы 1917 чылда Октябрьдин социалисттик Улуг революциянын тирилгезин хандырган, бирги социалисттик күрүндүн тытып келиринге болгаш делегейин бүгү чурттарында чаа хевирнин

ажылчын партияларын тургузарыңа болгаш быжылаарыңа чедирген.

Франциянын коммунисттик партиязыңа ангының болгаш француз улустун демиселин баштавышаан, Совет Эвилелинин Коммунисттик партиязыңа кол принциптерин удуртулга болдуруп турар.

Совет Эвилелинин Коммунисттик партиязынын үлгер чижээн эдербишаан, Франциянын коммунисттик партиязы политиканы бүрүн өскөрттир чедип ап болур национал болгаш демократтыг күштерни катыштарынын үндезин ажылчын ангының чангыс фронтунуң тургузары оралдашышаан, тайбың камгалады дээр, национал хамаарышпас чорукту катап тургузары дээр, демократтыг хосталганы камгалаары дээр демисежип турар.

Демиселче дөстүмөс тура сорукка хей-аът кирген биетер кижиги тө-

рөлгетени болгаш Францияны фашисттик черик араатандан камгалап алган болгаш тайбынын лагерини быжыг чөлөгнжи болуп турар Совет Эвилелинин тирилгелериниң сорук кирикчизи болгаш организакчызы Ленин—Сталинин партиязынга боттарыстың кызыгаар чок бердингенивистик дугайында делегел тур бис.

1871 чылдын коммунарларынын улуг идегелдерин бүгүү тирилгезин херек кырыңча боттадыгыра Совет Эвилелинин Коммунисттик партиязы дегелерезин! Коммунисттик тургузарынын оруу-биле ССРЭ-нің бурунгаар чедикшиңиң бар чорунуңа бүгү делегейни ажылчы чоннары аажок улуг сорук-биле байыр чедирип турарлар.

Франциянын Коммунисттик партиязынын Төп Комитеди.

Совет Эвилелинин Коммунисттик партиязынын Төп Комитединге

Совет Эвилелинин Коммунисттик партиязын Ленинниң тургусканы болза, оппортунизме өлүмүг согушкуну таварыштырган болгаш бүгү делегейни ажылчын шимчөөшкенин ханы өскөрлүшкенин болдуруп, ону революстуг марксизмин аоруу-биле социализмин тирилгезинче уландырган.

Ленинниң болгаш Сталинниң каналдырганы Совет Эвилелинин Коммунисттик партиязы Россиянын ажылчынарынын болгаш тараачынарынын эрге-чагырга дээр, пролетариаттың диктатуразын тургузары болгаш социализмин тургузары дээр демиселин удуртка, а ам бодунуң

ленинчи Төп Комитединге баштадып алгаш, совет улустарың коммунизм тургузары дээр, тайбың дээр демиселин удуртуп турар.

Совет Эвилелинин Коммунисттик партиязынын болгаш он Төп Комитединиң канчаар-даа аажок улуг үлгер-чижээден Испаниянын Коммунисттик партиязы Испаниянын ажылчын ангызын болгаш улус массаларын фашисттик дарлагла удур, тайбың болгаш демократтыг дээр демиселче организастаар болгаш удуртуп деп хүлээлгезин күсөдиринге сорук киришкенин ап турар.

Ленинниң болгаш Сталинниң ал-

дарлыг партиязынын 50 чыл өюнүң хүнүндө бистик акы-дуума байрымысты болгаш бүгү делегейни улустарынын тайбын, демократия болгаш социализм дээр демиселин улап баштап турар Совет Эвилелинин Коммунисттик партиязынын Төп Комитединиң ленинчи политиказыга Испаниянын Коммунисттик партиязынын чайгылыш чок бердингенин таңгыраан хүлээп ап көрүнер, эргим эштер.

Испаниянын Коммунисттик партиязынын Төп Комитеди.

1953 чылдын июль 30.

Совет Эвилелинин Коммунисттик партиязынын Төп Комитединге

Эргим эштер! Совет Эвилелинин алдарлыг Коммунисттик партиязынын тургустунган хүнүндө бээр 50 чыл оон таварыштыр акы-дууманың революстуг эң изиг байырың чедирип тур бис. Совет Эвилелинин Коммунисттик партиязынын маадырлыг демисел-биле, бүгү делегейге укур-дузаның улуг шылгалдалар-биле болгаш тирилгелер-биле байлактыг бүгү төөгүзү, база ССРЭ-ге коммунизм тургузары дээр ою демиселин болза, Грециянын коммунистериниң болгаш ажылчы чоннарынын амыдырал дээр, хосталга, тайбың болгаш

национал хамаарышпас чорук дээр демиселинге сорук кирикчи үлгер болуп турар.

Генийлиг Ленинниң база оон өөреникчизи болгаш оон херезиниң уламчыларыңы—улуг Сталинниң болгаш оон дайының соратниктериң удуртулгазы-биле силернин партиянын чартык чүс чылда эртен алдарлыг оруу марксизм-ленинизмниң улуг болгаш улам тивилеп турар күжүңү тивилгези болган.

Улустарың амыдырал эргези дээр, тайбың болгаш хосталга дээр

демиселин баштап турар партияга Грециянын Коммунисттик партиязы кезеде кызыгаар чокка идегел келген болгаш идегел турар. Грециянын хосталганы болгаш катап төртүңүр дээр бодунуң аар-берге демиселинге Грециянын Коммунисттик партиязы билигни болгаш күштерни Совет Эвилелинин Коммунисттик партиязындан ап турар.

Эштиң байыры-биле—Грециянын Коммунисттик партиязынын Төп Комитеди.

„ШЫННЫҢ“ МАТЕРИАЛДАРЫНЫҢ ИЗИ-БИЛЕ

„Балгазында машина-мал ажылының станциязы дээрэ ажылдаар ужурулуг“

Бо чылдын июль 11-де үнгөн № 115 «Шын» солунга парламенттин «Балгазында машина-мал ажылының станциязы дээрэ ажылдаар ужурулуг» деп эгелиг чүдүлүгө Танды районун Балгазында машина-мал ажылының станциязы мал чени белеткээринге болгаш электри-биле хой кыргырынга бүгү бар турар техниканы багай белеткеп турар дугайын шүгүмчүлзөн.

Ында бижитинген четпестерин

узуткаары-биле алдынган хемчеглер болза, сизген кезер боду-чорур 4 машинаның үжүңү чогуур ой-шанада сизген кезидезинче кириген, оон иштинден бир машинаның колочатый валын чоокта чаа алган, ам удавас ажылга кириер.

«Революстун чалбыжы» колхозтун планда көрдүнгөн 5000 кубометр чер казар турган болза, ам херек кырында узуну 15 километр 7 муң

кубометр хемчээлдиг буганы казып ашталгазын дооскан.

Машина-мал ажылының станциязы техниканың септелгезиниң шынарын экижидери-биле бодунуң мурнууда хүлээлгени салып алган ажылдап турар деп областның көдөз ажылдагы болгаш белеткектер эргелелин мал ажыл-агый талазы-биле начальниги эш Ушаков «Шынның» редакциязынга дыңаткан.

МОСКВА

Совет Эвилелинин Коммунисттик партиязынын Төп Комитединге

Коммунизмни тургузуп турар совет нитилелидин удуртукчу болгаш башкарыкчы күжү, улустар аразынын тайбынынын улуг камгалакчызы, коммунисттик болгаш ажылчын партия бүрүзүңе алдарлыг үлгер-

чижек болгаш бистик күш-ажылчы улузувустун өзүп турар чаагай байдалы дээр, тайбың болгаш социализмин тургузары дээр тивилгелерин демиселинге бистик партиявыска орук айтыкчызы—СЭКП-ге Совет

Эвилелинин Коммунисттик партиязынын бежен чыл оон таварыштыр бодувустук эштиң изиг байырын чедирип тур бис.

Венгр ажылчы чоннар партиязынын Төп Комитеди.

булу берген, «Бронепоезд 14—69» деп ший уран чүүл театрынын сценазыга көргүстүнгөн. Ол болза хамааты дайынынын чылдарында Коммунисттик партиянын удуртулгазы-биле дайында улар демисежип турган маадырлыг улустун өзүлүг революсучу маадырлыг чорунуң хей-аът кирикчи илгергелери ший болур. Классиктиг ший чогаалдары—Островскийниң «Изиг чүрек», Бомаршениң «Фигаронун кадайламышкыны», Гогольдун «Өлүг сүзөинер» деп шиңилерге бижитинген социал талазы-биле ший эвес чоруктун илгергелерин болгаш улус чоңун чаагай сеткилдиг чүткүлдериң чүлге Станиславский шыкаш чаа революсучу мировозренниг чорукчу көргүзүп шыдаар, ону ол күсөдип шыдаанды. Көрүкчүңүң сеткил-сагыжың хайыңдырып кээр ол чогаалдарынын үндезиниң болза, Станиславский—режиссерунуң революстуг чарттыгызынын кичээнгелин-биле өөренип көргөнниң түнели болур. «Бистер чүлге кызыл туткарны туткаш, канчаар басып чорукчу көрүксөн эвес, а чурттун революсучу күзел-соруунуң база көөрүн күзөөн бис» деп Станиславский чугаалап чораян. Халалыг аар чүрек аарымы сценана үнерин болдураб апарган үеден, 1928 чылдан эгелзеш, театр уран-чүүлүнүң теоретиктиг айтырыларынын талазы-биле Станиславский дыка хой ажылдап турган. Ол уран-чүүлге реализм дээр турушшаан, формалисттерге, эстеттерге болгаш шиллаалар чарттыкчыларга удур демиселге реалисттик принциптерни бадтыкап чораян.

Станиславскийниң театр чогаалды, газынын айтырыларыңа холбаштырган бижиттери совет тургузунуң үзүндө бижитингени база таварышпа эвес. Станиславский марксизм-ленинизмниң өлүм чок теориязын

Театр уран-чүүлүнүң улуг чаартыкчызы

Он беш чыл бурунгаар, 1938 чылдын август 7-де амгы үениң театрынын улуг ажылдакчызы Константин Сергеевич Станиславский (Алексеев) мөөзөн.

Эң улуг актёр болгаш режиссёр, Москваның уран-чүүл театрынын үндөзилекчизи болгаш удуртукчузу, сцена уран-чүүлүнүң теоретиги, кайгамчыктыг башкы К. С. Станиславский совет болгаш делегей театрынын хөгжүлденинге бадалып чиптес орукту артырып каан.

К. С. Станиславскийниң чурттап, ажылдап чораян чылдары эртен үениң үр чылдарынен эртин барган тудум-на, оон күсөдип шыдалкан ажыл-херезиниң укур-дузаны уламан улгадып турар. Бистик үеисте совет театрынын болгаш даштыкыда депшилектиг театр ажылдакчылары амгы үениң театр уран-чүүлүнүн нарын болгаш эң херектиг айтырыларына харыны берип турар Станиславскийниң салгалынче оортан сүме алырынын хайгааралын салып турарлар.

Эзулуг хостуг болгаш эзулуг ааскежиктиг кижиги нитилелин тургузар эргени чаалап алган чонга бараан болур мурнакчы реалисттик уран-чүүлүнүн принциптерин чогаалдыкызынга болгаш теорияга ажылдап кылганы-биле К. С. Станиславский, улуг кижиги болур. Станиславский бир эвес орус уран-чүүлдүн болгаш литературанын кайгамчыктыг чачылдарында дайындап, бодунуң үениң дээрэ актёрларынын болгаш чогаалчыларынын дуржулгазын шигэстпей, а эң илангыч чурттун мурнакчы нитилелди күштерине биле кезеде кады чүткүп чорукчу ораддашпаан болза, бодунуң мурнунга тур-

гускан кайгамчык улуг сорулгаларынын чедикшиңини-биле боттандырып шыдаваан турар.

Станиславский ол чүдүлериң ажылгап шыдааны-биле кижиги төрөлгөтеннн төөгүзүңе чаа үени ажиткан Октябрь революциязынын төөгүлүг укур-дузаны билип ар шыдаан. Ычанганш оон салгалы келир үениннге бараан болуп турар.

Станиславский бодунуң бүгү амыдыралын улустун хосталгазынын херезинге бараан болуп турар амыдыралчы шынында патриоттук уран-чүүлү дээр демиселге берип чораян. Театр уран-чүүлүнүн талазы-биле ол революсучу демократтар—Белинскийни, Чернышевскийни болгаш Добролюбовтун тургусканы улуг эстетиктиг традицияларын уламчылакчызы болур. Станиславский театр хөглээшкин болгаш чалгаа казар чорук болуп каган-даа санатпай чораян. Анык чылдарында эгелзеш амыдыралынын сөөлүгүнүнн херектиг чедир театр уран-чүүлүнүн нитилелди укур-дузанын ол соксаал чок демделеп, театр болза делегейге хой эки чүдүлериң сөгөлгө бээр кафедра болур деп Гогольдун кайгамчыктыг сөстөрүн бодунуң өөреникчилеринге сөгөлп чораян.

Станиславский актёр, режиссёр болгаш теоретик кылдыр Грибоедовтун, Пушкинниң, Гогольдун, Островскийниң, Чеховтун, Горькийниң классиктиг орус драматургиязынын кым-даа чедип көрбээн үлгер чижээңгө өзүп үнгөн. Ол улуг орус классиктерниң шиңилерин режиссёр болгаш дыка хой бодуш-хевирлерин тургузукчу болган. Оон Фамусовту («Угаандан чоулаан»), Крутицкийни («Кайгал бүрүзүңе

бөдүүн чорук чогузар»), Астровту («Ваня ирей»), Сатинни («На Дне») болгаш өске-даа шиңилерден алгаш тургусканы бодуш-хевирлер классиктиг сцена уран-чүүлүнүң кайгамчыктыг чедикшиңин болур. Станиславский реалисттик уран-чүүлдүн принциптерин турушшаан, кижиниң шыны, бүрүн характерин канчап тургузарына оон кичээнгейни салып чораян. Актёрнун күсөдип турар ролло уткалыг, хой талалыг, толдаргай болурун, ол амыдыралды улуг болгаш чугула болушкунуң өзүлүг илгериди турарын канчап-ла хойнү синиктирген турарынче бүгү күжүвенишиңиниң улаңдырып чораян. Театрда реалисттик чогаалдыгың чаа үениң ажиткан Станиславскийниң бүгү системазы болгаш өвөрдүн шак ол сорулгага чажырткан.

Улуг Октябрьдин сөөлүндө К. С. Станиславский совет культураның чаагайжыдылганын чээрби ажыг чылда ажылдаан. Ол үе болза, оон чорукчу болгаш угаакчы өзүлгезиниң шынар талазы-биле депшилектиг үези болган. Октябрь революциязынга Станиславский делегейге суралгы театр ажылдакчызы болу берген үезинде журашкан. Ындагы болза-даа, ол бодунуң мурнуку үзел-бодалдарын база катап хынал көргөн, чаа үениң тургузукчуунада—улустан ол өөренип ап турар апарган.

Революция сөөлүндө Станиславскийниң чогаалдыгы бодалдары болгаш шиңилерин күчүлүп чештиришиңиң болгаш кайгамчыктыг байлак чорук-биле онзаланып турар. Оон бодунуң шуут удуртулгазы-биле совет театрыни классиктиг ажылы

Совет-грек садыг харылзааларына

АФИНЫ. Катышкан Нациялар уюмуна чынында Европада экономикти комиссияны 1953 чылды апрельде чымдырган Чөөн-чүк болгаш Барын-чүк аразына садыгты хөгжүдөр талазы-биле Женева конференциянын түнелинде май айның төнүзүндө Афинга бо чылды июль 28-те садыг саарылганын болгаш төлөткөн дугайында СССР биле Грециянын аразында ат салганы-биле доозулган совет-грек садыг дугжуржугалары эгелээ турган.

Совет таладан СССР-нин Грецияда садыг төлээни эш Притворов болгаш грек таладан Грециянын Даштыкы Херектер Министрствозунун экономиктиг килдизини директору дээрги Г. Ксантопулос-Паламас олар дугжуржугага ат салганнар. (СЭТА).

Кыдат Улус Республиканын даштыкы херектер Министрствозунун удурланышыкыны

ПЕКИН. Сяньхуа агентилелинин дамчыдып турары болза:

Америк шериг самолёттарынын Кыдатке кем-буруулу-биле киргезинге болгаш Кыдаттын девискээринин кырынга чорашан совет пассажир самолётке оларнын халдаанынга удур удурланышыкы меделелин Кыдат Улус Республиканын улустун Төп чаазанын даштыкы херектер министрствозу август 1-де парлаан. Меделелде чугаалап турары болза:

Кыдаттык чаазанын алгыны хыятыг мезгелдерде эзууга көргө, 1953 чылдын июль 27-де 324 америк шериг самолёттар 53 бөлүк болуп алгаш, Согун-Чөөн Кыдаттын агаар девискээринче шургаан болгаш оожургатпас жудуушкундары кылганар. Ол саннын иштинде 78 америк шериг самолёттар 15 бөлүк болуп алгаш, разведка кылыр сорулга-биле Лаодун жомуда Бэншянь, Тайпинянь, Ашанянь, Хайчянь, Тунхуань болгаш Люхянь кыры-биле, Гирин жомуда Хуадянь, Чанчунь болгаш Гунжунянь кыры-биле, а ол ышкаш Мукденянь муруну талазында Ляоси жомуда районун кыры-биле жудуп эрткенер.

Корей дайынын эгезинден бээр Катышкан Штаттарнын дайындык кижилери корей дайынны калбарты болгаш Бракын Чөөн-чүккө тайбыннын херээн улам суларалды деп хөй-ле оралдажып, Кыдаттын агаар девискээринче шургуурун болгаш Кыдатка удур кыжыныгы чөнгээ үүлгедиглери боттандыраары боттарынын шериг-агаар күштеринге хөй удаа дужаап турганнар. Бо таварылгада Кыдаттын агаар девискээринче шургуу кирген америк самолёттарнын саны болгаш агаардан халдаашкыга таварышкан девискээринче хөмчөөли эртен үш ажыг чылдар дургузунда эң улук болган. Бо чорук, база ол ышкаш бистин найыралдыг кожавыс—Совет Эвилелин пассажир самолётунче дээрбич халдаашкын Кыдаттын болгаш Совет Эвилелин улустарына удур эң улук кем-буруулуг чөнгээ болуп турар. Кыдат улус аңаа ханы килеңеп турар.

Кыдаттын агаар кызыгаарынын ол улук чөнгээлиг үрөшкенинге Катышкан Штаттарнын шериг-чагыргалары Корейга тайбынчыдылга дугайында дугжуржугага ат салышышынын хунун өжөгээр шилеп алган ол факт болза, Катышкан Штаттарнын дайындык кижилери боттарынын Корейга аштырганын хүлээп алыксавайн турар дээр дугайын чугаалап турар. Кыдат улус бодунун серемчилелин мога чокка бедидер болгаш дайыннын америк кысыкчыларынын болдуна берип болур бугу агрессия авантюристиг актыларына удур хынамча кичээнегэйн улгатырар.

Америк шериг самолёттарынын үүлгеткени, база Кыдаттын агаар девискээринче шургуушкундан болгаш Совет Эвилелин пассажир самолётунче халдаашкыдан илерээн кем-буруулуг чорукка Кыдат Улус Республиканын Улустун Төп чааза шитпирлиг удурланын база агрессиянын ол кем-буруулуг актынын талазы-биле долу харымсалганы Катышкан Штаттарнын чааза хүлээр журулуг деп эң шыгызы-биле меделеп турар. (СЭТА).

Бүгү делегейин аныяктарына аныяктарнын үшкү Бүгү-делегей конгрезиниң

КЫЙГЫРЫЫ

БУХАРЕСТ. (СЭТА). Аныяктарнын үшкү Бүгү-делегей конгрезиниң түнел хуралына делегейин аныяктарына конгресстиң кыйгырын бадылаан.

Кыйгырында чугаалап турары болза:

—Оолдар болгаш кыстар! Аныяктарнын үшкү Бүгү-делегей конгрезиниң ажилына кирешкен 106 чурттарнын аныяктарынын болгаш аныяктар организациаларынын төлээлекчилери бистер силерни кыйгырып тур бис.

Демократтыг аныяктарнын Бүгү-делегей федерациянын чалааны-биле бистер Бухарестиге ужурашкыш, бистин үениң бүгү аныяк салгакчыларын дүвүредип турар айтырыгыларын дугайында санал-оналывысты манда болуп турган хостуг чугаалажыгынын үезинде солустуусу.

Бистерниң үзел-бодалдарывыс чангыс-ай эвес-даа болза, аныяктарнын эн-не яны-буру организациаларынын төлээлекчилери-даа болзувусса, бистин күзелдеривис болгаш эрежаскыларывыс чангыс болуп турар.

Бистин күзеп турарывыс болза: бүгү националдарнын, бүгү расаларнын оолдарынын болгаш кыстарынын аныяк чылдары дүвүрээин-биле карангылатынмазы болгаш даартагы хүнүнге бузурел чок чоруу турбазын; кижжи бүрүзү четчир ажыл телевидин болгаш төлептиг чуртталганы хандырып турар ажылдыг болгаш тускай эртемниг турарын;

кижи бүрүзү бодунун арга-мергежилин болгаш салым-чаянын хөгжүтүшөөн, бодунун калдын болгаш куш-шыдалын быжылгап, өөренип, дыштаным шыдаар болурун; кижжи бүрүзү бодунун өг-бүлезин тургузар база тайбын болгаш аас-кежиги чурттаар ылап болдунар аргалыг болурун;

кижи бүрүзү бодунун чуртуунун социал болгаш политиктиг амьдыралыга киржир эргелиг болурун күзеп турар бис.

Аныяктар! Бистин күзелдеривис боттанган турзун дээш, бистер чүңү кылыр ужурул бис?

Катыжар! Катыжар! База катап катыжар!

Бүгү чурттарнын болгаш чоңуң бүгү кезектериниң аныяктарынын акы-дунмалышыкы тайбын эвиледи аныяк салгакчыларнын негелделерин болгаш күзел-соруун боттандыраары дээш демиселге күчүдүз кыш болур.

Езулуг найыралды тургузар дизе, бот-боттары эки билчирни керектиг. Яны-буру чурттарнын аныяктарынын эн делгем, культурулуг болгаш спортчу харылзааларын боттандыраар дээш, бүгү күженишиктериниң салымынгар. Тайбыннын дайындыгынын бистиниң аныяктарынын дээш ажылгап турары бүгү моондактарны болгаш карышкак чоруктарны чок болдураал.

Аас-кежиниң эргезин, ажылдаарынын эргезин камгалаары дээш катыжаалынар, өжөттүлүг күштериниң оруун моондактаары дээш катыжаалынар!

Дайын, эидере чөпсегленишикин, хамаарылгалыг чорук аныяктарнын эргелерин боттандыраарына кыжанып турар, ындыг турбуже кижжи төрөлгетениң депшилгеже шимчээшкин ол эргелериниң.

Француз улустун тайбын дээш демисели

ПАРИЖ. Франциянын тайбыннын национал чөвүлели чугаалажышыкынаар болгаш тайбын дээш улустун кампаниянын калбарышыкынын чүгүлчүлүг турарынын дугайын чугаалап турар диннадыгын парлага төлээлекчилеринге дамчыдып берген. Бо кампания үш лозунгуларын аңаа-биле эрттип турар: Индо-Кыдатка чугаалажышыкынаар, Герман айтырыгын тайбын арга-биле шитпирлээр болгаш бүгү-делегейнин нарындаашкынын кошкандырына Франциянын дузалажыгызы. Бо кампаниянын хевиря эн-не яны-буру: «Тайбыннын кылдыраажына» ат салышышыкынын чыгында чөвүлениң.

„Бүгү делегейге тайбыннын байырлалы“

ВЕНА. Тайбыннын Бүгү-делегей чөвүленин кижигүчү профессор Брендвейерниң австри радиозунга чугаалаан чугаазына меделээни болза: Корейда тайбынчыдылга болза, тайбыннын бүгү делегейге байырлалы болур. Бүгү чурттарнын кижиле-

лери боттандырып болурунун аргалары бар дээрзин улам тода көргүзүп турар.

Дайын дээрге, миллион-миллион аныяк кижилерниң амы-тынын ышканыры ол, чурттаар оран-суурну курулгалдыры ол, идегелдерини узуткаары ол.

Эидере чөпсегленишикин дээрге, школалар орнуна линкорлар, бажынар орнуна жар-шивээлер ол, чечектелип турар шөлдериң орнуна шериг базаларынын бетоннары ол.

Хамаарылгалыг чорук дээрге, төрээни чуртту үтөп курулгалдыры ол, аныяк кижилерниң бодунун чуртуна тургаш-ла даштыкы кижилерниң кулданышыкына кирери ол.

Оолдар болгаш кыстар!

Тайбыннын бүгү-делегей Чөвүленин эгелеп чорудуп турары чурттар аразынын маргылдаалыг айтырыгыларын талазы-биле чугаалажышыкынаар дээш чоруп турар, дайыннары болгаш улустарнын хамаарышпас чорунга удур агрессия чорудулгалары соксадыры дээш Тайбыннын Бүгү-делегей Кампаниянынга силер боттарынын бүгү-ле бар күжүнер-биле киржиринери кыйгырып тур бис.

Чугаалажышыкынарга шаптык болуп турарларын, бот-боттарын билчир чорукту моондактап турарларын болгаш үгер-бооларын үнүн шыныгы чорукту үнүндөн артык үнелеп турарларын база шак ындыг куш-биле чаза-шаап илередилиңер.

Улут-да азы биче-даа улус бүрүзү өртемчииниң кайы-даа чүгүнде турар болза, кандыг-даа расалыг болза, бодунун амьдырал-чуртталганынын хевирин шилеп алыр эргелиг турарын болгаш база өске улустарнын хостуу-биле шилеп алганы амьдырал-чуртталганын хевирин хүндүлөп көргөн турарын негээр эргелиг болуру эрежек чугула деп санап тур бис. Чурттар аразынын харылзаа байдалын чаартып, бистин чурктеривиске идегелди сергедип чугаалажышыкынаарнын ужуу-утказы күчүлден болгаш дайыннын карангы болгаш халаптыг чоруун ажып тиялээ турзун дээш бүгү-ле бар күштеривис-биле чүткүүр бис.

Бүгү-ле маргылдаалыг айтырыгыларын тайбыннын оруу-биле, чугаалажышыкынаарнын оруу-биле таарыштырып болурунун аргалары бар деп чүвени бүүредип турар чүд болур Корейда тайбынчыдылганы чарган дугайын делегейин аныяктары улуг өөрүшкү-биле билгеннер.

Тайбыннын чаагай херезинге боттарывыстын аныяк күштеривисини бээр дээш, чугаалажышыкынаар дээш, бот-боттары билчир болгаш тайбын дээш улустарнын шимчээшкенинге киржир дээш катыжаалынар!

Акылар, угбалар болгаш думалар, өңүктөр болгаш эшгер силерни ол демиселче бистер кыйгырып тур бис.

Чангыс-эпти дамчытыр тайбынче!

Тайбыннын дамчытыр аас-кежигиңе!

Делегейин аныяктары, бурунгаар!

Тайбын болгаш найырал дээш, чырык чаагай келир үе дээш!

дегилерге, а ол ышкаш парламент кижигүнеринче бижиңер болгаш төлээлер чорудар хуралдар кылыры. Чурттакчыларынын хөй нуруузу «тайбыннын кылдыраажына» боттарынын аттарын салган дыка хөй коммуналар болгаш чурттакчыларлыг черлер чуртта санатынып турар. Тайбын чугаалажышыкынаар дээш саналын берген чэс ажыг муниципалдыг чөвүлелдер бар. Чурттуң дыка хөй хоорайларына тайбын талалакчыларынын хуралдарын эрттирген. Ол хуралдарга тайбын дээш бүгү-улустун демиселин калбарты чорударынын айтырыгларын чугаалажып көргөн.

(СЭТА).

Корейнын күрүне ажылдакчыларын болгаш Күш-ажылчы партиянын удуртукчуларын шаңнааны

ПХЕНЬЯН. Республиканын удуртукчу ажылдакчыларын болгаш Корейнын Күш-ажылчы партиянын удуртукчуларын орденнер-биле шаңнаар дугайында Корей Улус-Демократтыг Республиканын Улустун Дээди Хуралынын Президиумунун Чарлыктарын парлаан. Ада-чурттуң хосталгалы дайынга корей улустун тийелгени чедип алырынын херезинге шылгангай ачы-хавыязы дээш шаңнатканнар болза: Курүне туру орденнин бирги черези-биле Корей Улус-Демократтыг Республиканын Улустун Дээди Хуралынын Президиумунун даргазы Ким Ду Бон, Корейнын Күш-ажылчы партиянын ТК-зынын секретары Пак Ден Ай болгаш Пак Чан Ок; Хосталганы болгаш хамаарышпас чоруктуң орденнин бирги черези-биле—Корей Улус-Демократтыг Республиканын министрлер кабинетинин даргазынын оралакчызы Шой Ён Ген болгаш Күш-ажыл ордени-биле—Корей Улус-Демократтыг Республиканын министрлер кабинетинин даргазынын оралакчызы Хон Мен Хи.

диумунун даргазы Ким Ду Бон, Корейнын Күш-ажылчы партиянын ТК-зынын секретары Пак Ден Ай болгаш Пак Чан Ок; Хосталганы болгаш хамаарышпас чоруктуң орденнин бирги черези-биле—Корей Улус-Демократтыг Республиканын министрлер кабинетинин даргазынын оралакчызы Шой Ён Ген болгаш Күш-ажыл ордени-биле—Корей Улус-Демократтыг Республиканын министрлер кабинетинин даргазынын оралакчызы Хон Мен Хи. (СЭТА).

Корей патриоттарын шаңнааны

ПХЕНЬЯН. Ада-чурттуң хосталгалы дайынын үезинде шылгангай ажылдааны дээш республиканын удуртукчу ажылдакчыларын шаңнаар дугайында Корей Улус-Демократтыг Республиканын Улустун Дээди Хуралынын Президиумунун элээн каш Чарлыктарын Корейнын Төп телеграф агентилели август 2-де парлап үндүргөн.

Билдиги удуртукчу-биле фронтта чедипкинин хандырган болгаш патриотизмин база эрес-маадырлыг илереткени дээш Корейнын Улустун армиязынын 15 генералдарын Хосталгал болгаш хамаарышпас чоруктуң орденнин 1-ги черези-биле шаңнаар дугайында Чарлык база парлатынган. (СЭТА).

„Улустар аразынын дүшкүрлүг байдалын чымчадырынын херезинче улуг базым“

„Гуанминжибао“ солун Корейда тайбынчыдылганын чугаалап турары

ПЕКИН. Корейда тайбынчыдылганы ат салганынын дугайында парлаан чүүддеринге «Гуанминжибао» солун мынчаар бижээ:

Корейда дайын—амгы үдеги улустар аразынын байдалында дүшкүрлүг айтырыгларын бирээни. Корейда тайбынчыдылганы боттандырганы болза, амгы үдеги улустар аразынын байдалынын дүшкүрлүгүн чымчадырынын херезинче чугаа-даа чок улуг базым болур.

Корейда тайбынчыдылга дугайында дугжуржугага ат салганы болза, корей болгаш кыдат улустарнын маальдыг демиселинин түнели, бүгү делегейин хосталгага ылашкышылдыг улустарынын күженишиктериниң түнели болур. Иңчээл-даа тайбынчыдылганы үзериниң айнылы ам-даа туруп турар. Туттурган шериглери дедир чадыраарынын дугайында дугжуржуганын лисынманчы бөлүктүн кара сөгүштүш-биле үрээинин болгаш бистин талавыстан 27 муң туттурган шериглери чорутпайн тудуп турганынын сөөлүндө америк тала лисынманчы бөлүктүн тайбынчыдылганы үзеринче угланган үүлгедиглери ыт чок болгаш кандыг-даа хөмчө албайн эрттирген үргүлчүлүг турган.

туң камгалалына чугула бүгү хөмчөглерин кандыг-даа үеде алырынга белен болур болгаш моон сонгаар-даа бедик серемчиледип болур ужурулуг» деп «Гуанминжибао» солун айтып турар.

Тайбынчыдылга дугайында дугжуржуга болза, корей айтырынын тайбын эзу-биле шитпирлээринге чүглө баштайгы базым болур. Тайбынчыдылганы боттандырганынын соон дарый, корей болгаш кыдат улустар корей айтырынын тайбын эзу-биле шитпирлээринин принципни амьдыралче чайгылыш чок хуулдары дээш демиселге моон-даа артык улуг күженишиктерини салып болгаш ол демиселге чаа тийелгени чедип алыр дээринге бүүредип болур. Оң-биле кады бүгү делегейин хосталгага ылашкышылдыг улустары Корейда тайбынчыдылганы шитпирлээ-биле деткир болгаш корей айтырынын тайбын шитпирлээринге арганы бербишаа, улустар аразынын маргылдааларын тайбын эзу-биле шитпирлээрин, амгы үдеги улустар аразынын дүшкүрлүг байдалын чигелерин аргалыг болдурушаан, дайын кысыкчыларынын кандыг-даа демиселиниң эртенге үзе шавар дээринге база бүүредип болур. Ол чорук бүгү делегейин чурттарынын ниити идегелинге болгаш сонугралдарына дүгжур.

(СЭТА).

Индиянын болгаш Пакистаннын премьер-министрлериниң чугаалажышыкынаары

ДЕЛИ. Чокта чаа Карачиге Индиянын премьер-министри Неру биле Пакистаннын премьер-министри Мохаммед Алинин аразына үш хун дугжурзуңуң чугаалажышыкынаары болган. Премьер-министрлериниң чугаалажышыкынаарын Индия биле Пакистаннын аразында маргылдаалыг айтырыгларын шитпирлээриниң оруу-биле базым кылдыр көрүп, ийи чурттарнын парлагалы болгаш хөй-ниитизи анаа эзин-биле байырлап турар. Неруңуң меделээни-биле алырга, чугаалажышыкынаар баштайгы чүүлдер шинчилиг болуп турган.

Индиянын премьер-министри Неру Карачиге болган парлагалга конференцияныга чугаалажышыкынаар дугайында меделел кылган. Чугаалажышыкынаар аажок найыралдыг байдалга болуп эркен, ол чорук болза, ийи улустарнын аразында хөөн чок чоруктуң болгаш чигинилги чоруктуң чылдагааннарын чок кылырынга болдунар-ла бүгү чүүлдерин кылыр деп күзелди илередип турар деп ол меделгэн. Сөөлү беш чылдарын дугжуржуга Катышкан Нациялар Организацианын камшир айтырын шитпирлээр деп оралдажышыкыны буураашкыга таварышкан, база «бир эвес бис ол айтырынын хажызында киржилге чокка шуут боттарывыстын күштеривис-биле шитпирлеп турган болзувусса, оон элээн дээр турар ийик» деп бодалды Неру илередип чугаалаан.

Кашмир айтырынын шитпирлээшкин чугаалажышыкынаар чоруп турар үеде чокшулаваан деп Неру чугаалаан. Чугаалажышкынаар үезинде чугаалажып көрүп турган өске айтырыгларын дугайында Неру болза, оларнын талазы-биле элээн улуг чедипкинин чедип алдынган деп меделгэн.

«Шитпирин чедип алыр деп оралдажышыкынаарын үргүлчүлээр деп ийи талалар долу шитпирлиг» деп Пакистаннын премьер-министри Мохаммед Али чугаалажышыкынаар сөөлүндө меделгэн.

Чугаалажышыкынаарны бо чылдын августун төнчүзүнде азы сөз-табрынын эгезинде Делиге үргүлчүлээр. (СЭТА).

Харысалгалыг редактор О. А. ТОЛГАР-ООЛ.